

SZEMLE

FOGYATÉKOSOK BARLANGTÚRÁI A MÁTYÁS-HEGYI-BARLANGBAN

A sokak számára fogyi-túrákként ismert programokról a félreértések eloszlatása végett el kell mondanunk, hogy nem túlsúlyos emberek túráztatásáról van szó.

Mozgássérült gyerekekkel foglalkozó konduktorként sokszor szembesülök azzal, hogy a sérült gyerekek szabadidős lehetőségei igen korlátozottak: nehezen, ritkán jutnak el színházba, játszótérre, kirándulni. Mint barlangász, eljátszottam a gondolattal, hogy miért nem lehetne az én mozgássérült gyerekeimmel is barlangba menni? A Szemlő-hegyi-barlangba tett kirándulásaink azt mutatták, hogy jó úton indultam el ezzel az ötletemmel.

Barlangász ismerőseimen keresztül jutottam el azokhoz a pedagógusokhoz, akik a továbbiakban a „gyerekanyagot” biztosították a túrákhoz. Egyikük a Gyengénlátók Általános Iskola és Nevelőotthonában dolgozik, ahol nem vak, hanem látássérült, gyengén látó gyerekek tanulnak. Általában szemüvegesek és egész ügyesen mozognak a barlangban.

Másikuk kapcsolatban áll a Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthonnal, ahol különböző mértékben mozgássérült gyerekek tanulnak és a Neumann János Számítástechnikai Szakközépiskolával, ahol integráltan, azaz épekkal együtt tanulnak mozgássérült, látássérült, vak, végtaghiányos és művégtagos gyerekek.

E három intézményből jönnek a túrázóink. Bárki jöhet, akinek az orvosa ezt megengedi (ez különösen a látássérülteknél fontos), illetve akinek mozgásállapota megfelelő: önállóan legalább a térdein tud közlekedni és egy ember segítségével lábra állítható.

A fogyi-túrák még Rabitovszky Alice kezdeményezésével indultak 2000-ben, erről a programról az MKBT azévi, január-februári Tájékoztatójában is olvashattunk. Ő a gyengénlátókat vitte rendszeresen barlangba. A túrák mellett előadásokat is szervezett nekik pl. a denevérekről, hegyekről, geológiáról.

Az ő programjainak végetértével 2004 tavaszától egy akkoriban még létező egyesület, a Tolerancia Barlangkutató Egyesület segítségével folytatta a túrákat. Ennek az egye-sületnek, a Gyémántcsomó Egyesületnek a munkájába kapcsolódtam be én, és később, már a toleranciások után immár csak az Egyesület színeiben szerveztem a túrákat. Ekkor már nemcsak a gyengénlátók, hanem más sérültek is jöttek barlangba.

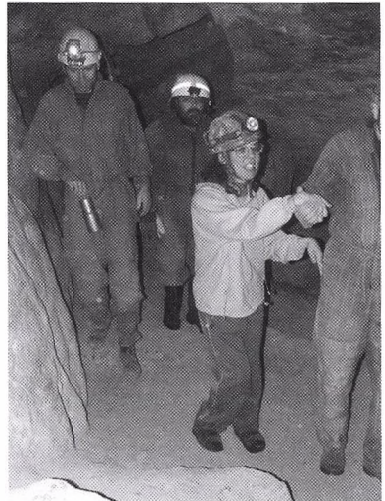
Sajnos, időközben a Gyémántcsomó Egyesület is eltűnt a bürokrácia útvesztőjében, megszűnt létezni. Így magánemberként folytatom a túrák szervezését. Szerencsésnek mondhatom magam, mert egy állandó kis csapat alakult ki mellettük, akik szinte minden túrán ottvannak.

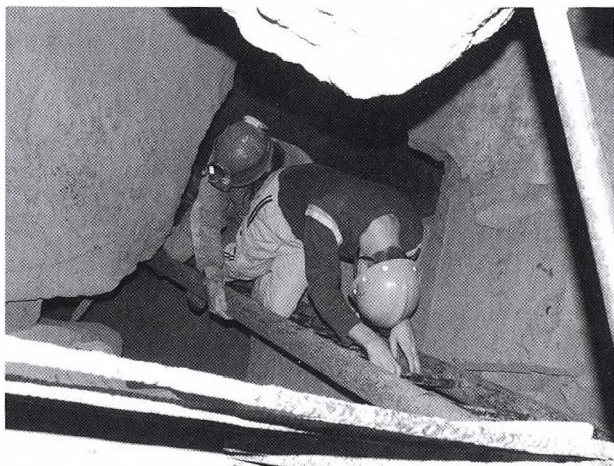
A túrák a gyerekek számára ingyenesek, tőlük csak az elemeket kérjük. Mind én térítésmentesen, tehát ingyen visszük a túrákat.

Folyamatában van egy valamilyenfajta szervezeti forma kialakítása, amivel – ha meglesz – pályázhatunk majd, hogy legyen pénzünk felszerelésre, elemre, csokira, némi ellenszolgáltatásra a segítőknek.

Az általam szervezett túrák legfontosabb célja az, hogy a gyerekek érezzék jól magukat. Leküzdve testi hibáikat, érezzék azt, hogy ők is valami különlegeset, extrémeket csinálnak. hiszen barlangba nem jöhet akárki!

Egy barlangban még sosem járt embernek is gyakran lesz izomláza egy 1,5–2 órás Matyás-hegyi-barlangi túra végeztével, gondolhatjuk, hogy a sérült gyerekek mit érezhetnek másnap, egy-egy ilyen túra után! De ezzel is fejlődik

Vid Gábor felvételei

Sikerült úgy összeállítani a programot, hogy a gyerekek kéthetente tudnak barlangba jönni: egyik héten a gyengénlátók, másikon a másik társaság jön. Egy alkalommal 15 főt várunk, kísérőikkel együtt. A gyengénlátók ezt maximálisan ki is használják, a másik társaság létszáma változó, ami abból a szempontból nem gond, hogy van köztük olyan lány is, aki két barlangász segítségére szorul. Életkoruk 12–40 év között van.

A barlanghoz saját szervezésben jutnak el: közlekedési eszközökkel, tanárok, szülők autóival.

Túra előtt, létszámtól függően általában két csoportra osztjuk a társaságot: egy túravezetővel és kellő számú segítővel mennek azok, akik már voltak a Mátyás-hegyi-barlangban, ügyesek, mozgásállapotuk jobb. A másik csoportba kerülnek azok, akik először vannak, több segítséget igényelnek. Értelemszerűen velük lassabban haladunk, a 1,5 óra alatt általában a Színházig jutunk el és onnan ki. A haladós társaság járt már a Tónál is.

Amire nem számítottam, ezért nem is terveztem tudatosan: barlangász kísérőim is jelentős változásokon estek át. Közülük senki nem foglalkozik a magánéletben sérültekkel, és én szándékosan nem is mondtam senkinek semmit arról, hogy hogyan bánjanak ezekkel a gyerekekkel. Örömmel láttam, hogy 1–2 alkalom után mindenki megtalálta a hangot és a megfelelő segítségi módot, így talán már ők is más szemmel fognak nézni egy kerekesszékesre vagy egy fehér botos vakra az utcán.

Eredeti gondolatomból kiindulva, miszerint a sérült gyerekek is ismerkedjenek meg az ún. extrém sportokkal, 2004-ben voltunk már ezekkel az iskolákkal vitorlázni, és immár rendszeresen járunk műfalat mászni a Nemzetközi Rendészeti Akadémiára (FBI Akadémia). Tervezzük a bűvárkodást is felvenni a programunkba, illetve bővíteni a sérültek körét: újabb, teljesen vak ismerőseim érdeklődnek, pár alkalommal voltak magatartás-, tanulási zavaros gyerekek és régen jártak hallássérült gyerekek is velünk, őket is várnánk vissza.

Ezúton is szeretném megköszönni mindenkinek a segítségét, aki bármilyen formában (öltözőhasználat, sisak-, lámpakölcsönzés, túravezetés, kísérés stb.) hozzájárult ennek a programsorozatnak a sikeréhez és minden érdeklődőt várunk a további túrákra!

A túrákról információ kérhető a verocs@gmail.com címen, a túrákon készült képek és sajtóanyagok pedig megtekinthetők a <http://heroic.barlangjaras.hu> oldalon.

Mikolovits Veronika